

Nyhedsbrev

Strandingsmuseets Venner dec. 2009

Tak til Holstebro Byråd

På byrådets møde den 10. november 2009 vedtoges det med 26 stemmer ud af 27 mulige, at Kulturministeren ansøges om, at Strandingsmuseum St. George gøres til et selvstændigt § 15 museum.

Glæden er naturligvis stor. Efter to års arbejde er vort mål i forhold til Holstebro Museum og Holstebro Kommune nået.

Beslutningen i byrådet går tillige på, at der ydes Strandingsmuseet et årligt driftstilskud på 500.000 kr., samt at et anlægsbeløb på 4,8 mio. kr. til udvidelse af Strandingsmuseet er sikret. Samtidig har vi forventninger til at kunne sende en ansøgning til en stor fond om støtte til udvidelsen på op til 15. mio. kr. Med disse midler til rådighed kan Strandingsmuseet udvides i henhold til vore planer!

Ansøgningen om et Selvstændigt § 15 museum skal sendes til Kulturministeren til endelig godkendelse. Ministeren vil formentlig indhente en udtalelse hos Kulturarvstyrelsen, der jo desværre synes at køre en politik gående på at hæmme frem for at udvikle museumsverdenen.

Det er håbet, at Kulturministeren er mere udviklingsorienteret, og kan se de muligheder et selvstændigt Strandingsmuseum kan bringe både lokalt, på lands- og internationalt plan inden for museumsvirksomhed og lignende. Det drejer sig jo om en udvidelse af Strandingsmuseet med et tårn til roret fra St. George, udstillingslokaler samt et kombineret lokale til særudstillinger og foredragssal. Endvidere omfatter vore planer etablering af et monument og mindepark for Jyllandsslaget samt et marinarkæologisk forskningscenter.

Der er forhåbninger om, at Kulturminister Carina Christensen vil melde sin ankomst på museet inden for den nærmeste fremtid, forlyder det fra konservativ side. Vi venter naturligvis spændt på henvendelsen fra Kulturministeren, således at Strandingsmuseets Venner direkte kan orientere ministeren nærmere om vore anerkendte og vel omtalte planer.

Det er aftalt med Holstebro Kommune, at kommunen naturligvis udfærdiger ansøgningsbrevet til Kulturministeren, og at Strandingsmuseets Venner frembringer det materiale, hvorpå ansøgningen bygger. Det forventes, at ansøgningen kan sendes i starten af december måned.

Poul A. Christensen

Formand

Fornemt besøg på Strandingsmuseet

Strandingsmuseets Venner har haft besøg på Strandingsmuseet af Forsvarsminister Søren Gade og Videnskabsminister og Forskningsminister Helge Sander.

Forsvarsministeren var meget positiv overfor Strandingsmuseets Venners planer for Strandingsmuseum St. George og lovede, at ville søge at finde midler inden for Forsvarsministeriets budget som tilskud til opførelsen af et monument og en mindepark for Jyllandsslaget.

Forsvarsministeren har i øvrigt omtalt Strandingsmuseet og Venneforeningens planer meget positivt i den lokale presse, hvor det nævnte tilskud tillige blev omtalt.

Videnskabsminister Helge Sander har tillige været tilskrevet om at gøre Strandingsmuseets Venner et besøg på museet for at høre nærmere om vore planer. I Efterårsferien kontaktede Helge Sander undertegnede og forespurgte, om han kunne gøre et privat besøg på Strandingsmuseet for at høre om vore planer – særligt om det marinarkæologiske forskningscenter.

Under besøget blev Videnskabsministeren med familie rundvist på museet, og ministeren var meget imponeret over Strandingsmuseet og de planer Strandingsmuseets Venner har.

Drøftelserne med ministeren gav Strandingsmuseets Venner ny væsentlig viden om, hvorledes et marinarkæologisk forskningscenter kan etableres.

Monument og mindepark for Jyllandsslaget

Region Midtjylland har stillet en privat konsulent til rådighed for Strandingsmuseets Venner for nærmere at udarbejde en strategi for, hvorledes projektet kan realiseres, herunder søgning af tilskud til projektet.

Beskrivelsen vil omfatte sammenhængen mellem Strandingsmuseet, monumentet og mindeparken for Jyllandsslaget samt det marinarkæologiske forskningscenter med fokus naturligvis på monument og mindepark.

Efter Holstebro Byråds beslutning om et selvstændigt Strandingsmuseum er opgaven gjort betydeligt lettere, og det forventes, at en strategi kan fremlægges i løbet af nogle få måneder. Herefter skal der tages stilling til det videre arbejde.

Eftersom Region Midtjylland er gået ind i projektet må regionens bistand til det videre arbejde tillige forventes. Det kan eksempelvis dreje sig om internationale kontakter med drøftelser om projektets "salgsværdi".

Poul A. Christensen
Formand

Status for underskriftindsamlingen til fordel for et selvstændigt Strandingsmuseum St. George i Thorsminde

Der er indkommet 1.823 underskrifter ved afslutningen pr. 21. oktober 2009.

Heraf 1.308 netunderskrifter og 515 papirunderskrifter.

Som det kan ses på vedlagte statistik, fordeler personerne sig geografisk over hele landet med overvægt i det vestjyske. Der er også underskrifter fra udlandet, hvor Tyskland og England er mest repræsenteret. Statistikken viser, at der både er stor national og international interesse for Strandingsmuseet.

Ud af navnelisten kan jeg se, at der mindst er:

36 museumsfolk, hvoraf flere er chefer eller forhenværende chefer for museer i Danmark.

17 marinarkæologer eller folk som arbejder med samme emne.

10 maritime historikere/forfattere.

Dertil kommer flere kunstnere og politikere samt andre toneangivende personer.

Der er således underskrifter fra:

En af Danmarks største koryfæer inden for museumsverdenen, nemlig Ole Crumlin-Pedersen, som stod for udgravningen af vikingeskibene i Roskilde Fjord, og som senere var leder af Vikingeskibsmuseet, samt leder af Nationalmuseets Skibshistoriske Laboratorium. Han var senest leder af Nationalmuseets Marinarkæologiske Forskningscenter.

Fra udlandet har vi en af Sveriges mest betydningsfulde marinarkæologer, Bert Westenberg, som i mange år stod for marinarkæologien ved Sveriges Sjöehistoriska Museet i Stockholm.

Den tidlige UK Defence Attaché i Danmark, commandor Andrew Gordon-Lennox, der er Winston Churchills nevø, med indflydelse på de højeste kredse i England. Commandor Andrew Gordon-Lennox har spillet en væsentlig rolle for Strandingsmuseet i England gennem årene.

Der er også kommet en entydig støtteerklæring fra det meget indflydelsesrige "The Nelson Society", <http://www.nelson-society.com/> der støtter Strandingsmuseets selvstændighed 100%.

Det er en meget vigtig organisation i England. Der er også en helt entydig støtteerklæring fra den væsentlige engelske "The 1805 Club" <http://www.1805club.org/>

Alt i alt er opbakningen fra de mange og respekterede marinearkæologer, historikere og maritimt interesserede organisationer i både Danmark og udland med til at bekræfte os i, at der er væsentlige museumsfaglige grunde til at gøre Strandingsmuseum "St. George" til et statsanerkendt museum med særlig betydning i forbindelse med varetagelse af et særligt museumsfagligt speciale.

Med opbakning fra byrådet i Holstebro Kommune, bør der således ikke være tvivl om, at Strandingsmuseet har potentialet til at ansøge om anerkendelse som selvstændigt statsanerkendt museum iht. Museumsloven § 15 & § 16 museum.

Strandingsmuseets Venner

Gert Normann Andersen

Mindesmærket i Fjand Klitter

Historien om tilblivelse af mindestenen for mandskaberne på de engelske lineskibe "**St. George**" og "**Defence,s**" juleaften 1811 på kysten ved Thorsminde.

Først i årene 1930 - 1935 foreslog admiral Rechnitzer og redningsbestyrer Fabricius, at man rejste et mindesmærke for de omkomne engelske orlogsmænd - men det lykkedes ikke at opnå tilslutning dertil.

Men i året 1936 foranledigede "Foreningen af Venstreblade" og "Foreningen af den konservative presse" samt "Den socialdemokratiske presse" og "Københavns Redaktørforening" i fællig at rejse et mindesmærke.

Mindesmærket blev indviet den 01. oktober 1937 med deltagelse af repræsentanter fra danske og engelske myndigheder.

Fra dansk side deltog forsvarsminister Alsing Andersen, admiral Rechnitzer, redningsinspektør Fabricius, fyrdirektør Sinding og andre tjenstgørende personer i Statsadministrationen og Marinen. Fra engelsk side deltog marineattaché Troubridge, der takkede for den venlige gestus.

Forinden højtideligheden ved mindestenen havde selskabet besøgt Sdr. Nissum kirke, hvor der blev lagt krans ved "Englændergravene" nord for kirken.

Under kirkeklokkens klang gik man ind i kirken, hvor en stor del af den lokale befolkning havde taget plads. Efter salmen "Vor Gud han er så fast en borg" talte biskop Westergaard ud fra Luk. 2.-20-14. Efter prædiken sang man salmen "Nærmere Gud til dig".

Efter gudstjenesten i Sdr. Nissum kirke kørte alle til klitterne syd for Thorsminde.

Ca. 1000 personer samledes omkring mindestenen, hvor der var etableret en dobbelt række af dannebrogsglæder med det danske og engelske orlogsflag vajede side om side. Langs flaggælden dannede danske marinere spalier.

Mindstensudvalgets formand redaktør J.P. Neerup bød forsamlingen velkommen og holdt indvielsestalen, der resumerede baggrunden for at sætte dette mindesmærke. Takkede øvrigheds personer for deres positive medvirken, og de to lodsejere, der vederlagsfrit havde afstået arealet til anlæg af monumentet.

Takkede i særdeleshed forsvarsminister Alsing Andersen for hans tilsagn om at Marineministeriet overtager mindesmærket, og gennem Redningsvæsenet besørger tilsyn og vedligeholdelse.

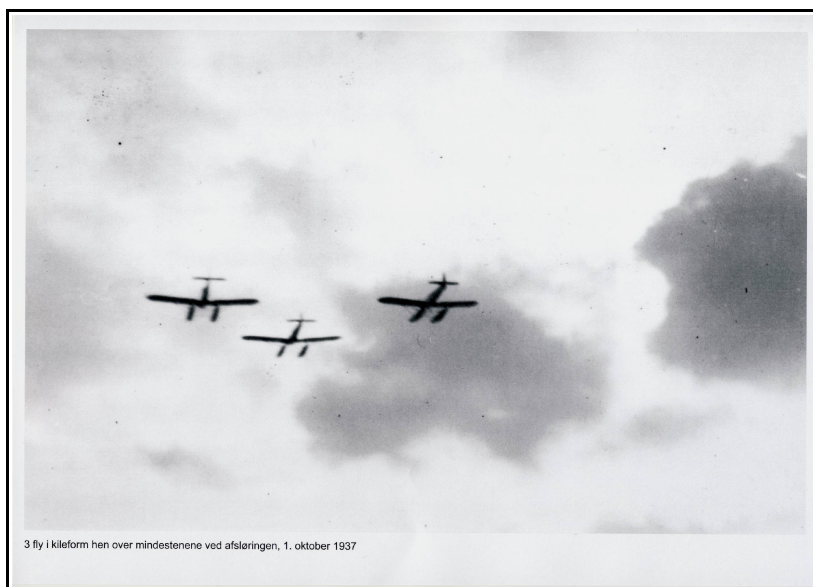
Overrakte admiral Rechnitzer ejer - dokumentet.

Efter indvielsestalen foretog redaktør Neerup afsløring af monumentet medens forsamlingen tavse blottede deres hoveder. Man sang derefter "Kong Kristian stod ved højen mast".

Admiral Rechnitzer trådte frem og holdt en tale, der påpegede de gode relationer, der var mellem vore to nationer og vore flåder. Talens hovedsnit blev holdt på engelsk. Man sang derefter den engelske nationalsang "God save the King".

Præsten ved den engelske kirke i København pastor Watts trådte frem og reciterede en gammel engelsk orlogsbøn, der i ca. 300 år er blevet bedt hver dag, på hver eneste af den engelske flådes skibe. Talen afsluttedes med "HVIL I FRED".

Den engelske marineattaché kaptajn Troubridge overbragte den engelske flådes tak til komiteen, der havde rejst mindesmærket.

Under kaptajnens tale drønedede tre af den danske flådes vandflyvere ind over forsamlingen fra Nissum fjord ud over havet - over revlerne på det sted, hvor de engelske orlovsfartøjer gik ned, og i kileform tilbage, lavt hen over mindesmærket.

Redaktør Neerup afsluttede højtideligheden, og ønskede at efterslægten ville vise mindesmærket ærbødighed, og skåne det mod overlast.

Man afsluttede højtideligheden med at synge vor nationalsang "Der er et yndigt land" - medens flyvemaskinerne efter en ny tur ud over havet, fløj lavt hen over den store menneskemængde.

Efter højtideligheden ved mindestenen, kørte forsamlingen til Ringkøbing, hvor der kl. 16.00 var reception i rådhusalen.

I de følgende årtier varetog Redningsvæsenet under Forsvarsdirektoratets regí tilsyn og vedligeholdelse, men måtte overdrage dette til andre i 1978, da man ikke havde mandskab til rådighed til at varetage vedligeholdelsen ordentligt.

Efter forslag fra Fredningsplanudvalget for Ringkøbing Amt v/ amtmænd A. Bach blev det vedtaget, at overdrage det fremtidige tilsyn og vedligeholdelsesarbejde til Kystinspektoratet, hvilket blev en realitet 01. april 1978.

Kystdirektoratet har siden via sin entreprenørvirksomhed varetaget tilsyn og vedligeholdelse af monumentet og området med trapper etc. som en normal rutine for mandskabet.

I forbindelse med nedlæggelse af Kystdirektoratets entreprenør afd. i 2004 måtte man ændre procedure, i det man ikke havde mandskab "i marken" mere.

Ulfborg/Vemb og Holstebro Kommune har derefter efter henvendelse fra Strandingsmuseets venner og andre i de følgende år renholdt trappen ligesom Skov og Naturstyrelsen ved Skovfoged Jens Henrik Jacobsen Husby Klitplantage har lavet en større oprydning ved selve stenen.

Forholdene har ikke været optimale, og slet ikke i en standard man kunne være bekendt at vise de utallige turister, der året rundt standser op for at bese og opleve dette unikke monument.

Ved klitsynet i 2009 (juni måned) blev man anmodet om at besøge forholdene ved mindestenen, men henblik på at få standset sandflugten, der da var så omfattende, at de to ankre kun kunne ses ca. 30 cm over sandet.

Der blev anmodet om, at der i klitfronten blev etableret "forskudte faskiner" i den fodgænger slugt som folk har dannet ved nedgang i klitforkanten igennem tiderne. Inden da var Holstebro kommune v/udv. for Teknik-& Miljø blevet anmodet om, at fortsætte det af den gamle Ulfborg.Vemb kommune udførte arbejde med fjerne sand og affald - men udvalget besluttede på sit møde den 29. 06. 2009 at meddele, at da det ikke var et kommunal ejet areal, kunne man ikke deltage i vedligeholdelse.

Klitsynet var i øvrigt stærkt i tvivl om, hvem der reelt ejede mindestenen. Dette er med Kystinspektoratets bistand nu opklaret, i det ejendomsretten pr. 01. april 1978 er blevet overdraget til Inspektoratet fra Farvandsinspektoratet.

Det er aftalt med Kystinspektoratet, at de anmoder Holstebro kommune om - mod betaling at foretage det fornødne tilsyn og vedligeholdelsesarbejde incl. fjernelse af sand. Kommunens afdeling for tilsyn med kystområdet og P-pladserne, samt tømning af affaldsposer færdes i forvejen mindst 2 gange dagligt med bemannet traktor forbi mindestenen.

Niels Erik Stampe 2009.

* Såfremt der måtte ønskes yderligere kendskab til indholdet af alle talerne og prædiken, kan dette findes i det udførlige referat af begivenhederne i Lemvig Folkeblad fredag den 01. oktober 1937.

Mindehøjtidelighed ved Mindestenen - 1km syd for Thorsminde **Søndag den 13. dec. 2009 kl. 15.00-17.00**

Hold en pause fra juletravlheden! Mød op til en hyggelig eftermiddag.

Traditionen tro vil Strandingsmuseets Venner igen i år, mindes de druknede fra HMS St. George og HMS Defence og fra mange andre katastrofer på havet, med kransenedlæggelse ved Mindestenen på Thorsminde Tangen.

Arrangementet fortsætter herefter på Strandingsmuseet i Thorsminde, hvor forhenværende generalsekretær i "Den Danske Sømandskirke" Ronald Petersen vil causere over sit liv i sømandskirkens tjeneste.

Vi serverer Hybokras
 Der kan købes kaffe og æbleskiver

Alle er velkommen - Arrangementet er gratis

Hurtig kommunikation

Med underskrifts indsamlingen på nettet, har vi for alvor opdaget hvor fantastisk det er, at man hurtig kan få kontakt til rigtig mange mennesker.

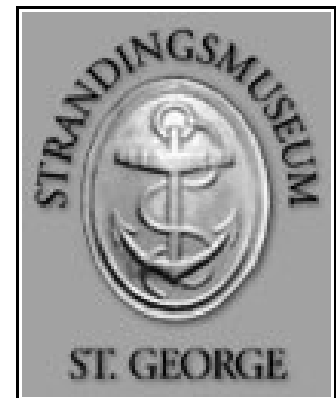
Vi har derfor som noget nyt lavet en mulighed for at medlemmer og andre kan få tilsendt mailnyheder.

Tilmeld på hjemmesiden under mailservice faneblad til højre:

<http://www.strandmus.dk/index.html>

Man kan nu også blive medlem eller opfordre andre til at tilmelde sig under venneforening <http://www.strandmus.dk/venneforening/venindex.htm>

Vi kan også oplyse, at der på Facebook er oprettet en gruppe for Strandingsmuseum St. George. Meld dig ind og opfordre vennerne til at være med.

Strandingsmuseets Venner

Bitten Dahl Knudsen

Vi udgiver selvfølgelig stadig mindst 2 årlige nyhedsbreve, samt annoncerer i dagspressen

*Troldmanden von Schwanewede på Nr. Vosborg
og drengeliget på Ulfborg Kirkes loft.*

Ulfborg Kirke tre km syd for Nørre Vosborg. Gyldenstiernes Kapel ses helt til højre. Det var på det hvælvede loft over kapellet, man fandt et drengelig omkring år 1850

Der findes mennesker, der har en så stærk personlighed, at de aldrig dør. De går igen som spøgelse eller lever videre i sagn og fortællinger. Sådan et menneske var generalmajor Hermann Frantz von Schwanewede. Da "troldmanden" fra Nørre Vosborg blev lagt i kisten i Ulfborg Kirke i 1697, måtte præsten kæmpe en time med "den onde selv," før det lykkedes ham at mane von Schwanewede til ro.

Af: Kaj Poulsgaard og Bent Anthonisen

Foto og research: Bent Anthonisen

Hermann Frantz von Schwanewede blev født ind i en ældgammel adelsslægt fra ærkebispedømmet Bremen den 1. marts 1637. Men det var som højre hånd for den danske Kong Christian den V. og senere som ejer af herregårdene Sønder- og Nørre Vosborg ved Nissum Fjord, at han vandt ry som en hård og stridbar mand, der også kunne "kogle" – det vil sige udføre troldmandskunst i pagt med "Den onde selv".